

DİVAN-I HUMAYUN ÜYELERİ - 2

Defterdar

- Defterdarlar mali işlerden sorumludur.
- Anadolu ve Rumeli defterdarı olmak üzere iki kişidir.
- Rumeli Defterdarı Başdefterdardır.

Nişancı

- Fermanlara padişahın tuğrasını çeker, yazışmaları yapardı.
- Ayrıca fethedilen toprakların tahrir defterlerine kaydedilmesi ve dirliklerin dağıtılması işlerini yürütürdü.

Tahrir defterleri ele geçirilen toprakların kayıt altına alındığı defterdir.

Reisülküttap

- Önceleri Nişancıya bağlı görev yapardı.
- Dışişlerinden sorumlu hale getirilmiştir.

Kaptanı Derya

- Kanuni Dönemi'nde Divan üyesi olmuştur.
- Kaptanı Derya donanma komutanıdır.

Osmanlı Devleti'nde Barbaros Hayrettin Paşa, Piri Reis gibi ünlü denizciler bu görevi yapmıştır.

Şeyhülislâm

- Divan kararlarının dine uygunluğunu denetler.
- Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde halifeliğin ele geçirilmesiyle önemi artmış, Kanuni Dönemi'nde Divan üyesi olmuştur.

Şeyhülislâmın Divan kararlarını dine uygunluk açısından denetliyor olması yönetimin teokratik özellik taşıdığına kanıttır.

Teokrasi: Devletin din kurallarına göre idare edilmesidir.

Yeniçerilerin komutanı olan Yeniçeri Ağası da eğer vezir rütbesi varsa Divan üyesiydi.

Fatih Sultan Mehmed Dönemi'ne kadar divan toplantılarına padişahlar başkanlık ederlerken Fatih'ten sonra sadrazam başkanlık etmiştir.

ÖRNEK

Aşağıda verilen özelliklerin ilgili olduğu Divan görevlilerini çember içine alarak işaretleyiniz.

1. Hükümdarın yardımcısı ve ondan sonra gelen en yetkili devlet adamıdır.
2. Divan kararlarının dine uygun olup olmadığını denetler.
3. Adalet ve eğitim işlerinden sorumlu divan üyesidir.
4. Padişahın yazışma işlerini yapar ve ele geçirilen yerleri defterlere kaydeder.
5. Devletin gelir ve gider işlerinden sorumlu Divan üyesidir.
6. Önceleri nişancının yardımcısıken sonradan dış işlerinden sorumlu hale getirilmiştir.

Vezir	Şeyhülislam	Kazasker
Sadrazam	Reisülküttap	Defterdar
Reisülküttap	Defterdar	Reisülküttap
Nişancı	Vezir	Şeyhülislam

Aşağıdaki bilgileri doğru (D) veya yanlış (Y) şeklinde değerlendiriniz.

1. () Yıldırım Beyazıt hiç Divan başkanlığı yapmamıştır.
2. () Divanı Hümayun üyeleri seçimle işbaşına gelirdi.
3. () Divan karar değil danışma organıdır.
4. () Divanda son söz şeyhülislâmındır.
5. () Kazasker eğitim ve adalet alanında hizmet verirdi.

ÖRNEK

Divanı Hümayun Osmanlı Devleti'nde
---- zamanında kurulmuş ve ----
dönemine kadar görev yapmıştır.

Verilen bilgede boş bırakılan yerlere sırasıyla hangileri yazılmalıdır?

- A) Orhan Bey - II. Mehmet B) Osman Bey - II. Mahmut
C) Orhan Bey - II. Mahmut D) I. Murat - III. Selim

ÖRNEK

Osmanlı Devleti teşkilatlanma alanında aşağıdaki devletlerden hangisini daha çok örnek almış olabilir?

- A) Karahanlılar
B) Balkan devletleri
C) Anadolu Selçuklu Devleti
D) Doğu Roma İmparatorluğu

ÖRNEK

- I. Sınırların genişlemesi
- II. Devlet işlerinin artması
- III. Toprak kayıplarının yaşanması

Yukarıda verilenlerden hangileri Divan üyelerinin sayısının artması üzerinde etkilidir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III